

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА НАВЧАЛЬНУ УСПІШНІСТЬ ПІДЛІТКІВ

Богдан М.С., співробітник кафедри психології;
Карацупа В.В., студент 2 курсу

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Соціальні мережі як особлива форма інтерактивної взаємодії та пошуку нової інформації набуває дедалі більшої популярності, особливо серед користувачів підліткового віку. У зв'язку з цим, актуальним є вивчення їх впливу на різні аспекти соціального життя та психічного стану підростаючого покоління (Покальчук О.В., Іванов М.С., Кузнєцова Ю.М., Чудова Н.В., Бутрова Н.М., Царищенцева О.П., Медведєва І.А., Маркер К., Гнамбс Т., Аппель М.). Досліджуючи особливості такого впливу, важливим є визначення причин активного використання соціальних мереж сучасною молоддю.

За даними опитування GlobalWebIndex серед користувачів соцмереж віком від 16 до 64 років найпоширенішими причинами звернення до таких ресурсів є: бажання володіти інформацією про життя друзів – 55% користувачів; бажання володіти інформацією про останні новини та події – 41%; прагнення згаяти вільний час – 41%; пошук розважаючого контенту (відео, музика, статті) – 39%; бажання поділитися власними думками – 39%; обмін з іншими користувачами фото- та відеоматеріалами – 38%; прагнення соціального прийняття (використання соцмереж через те, що друзі їх використовують) – 36%; підтримка зв'язку з близькими та друзями – 33%; пошук нових друзів – 32%; бажання поділитися подіями повсякденного життя – 27% [1].

Особливого поширення соціальні мережі отримують серед користувачів підліткового віку. У зв'язку з цим, окремий напрям досліджень складає взаємозв'язок особливостей використання соцмереж підлітками з їх успіхами у навчанні.

З цією метою, у 2017 році німецькими дослідниками (К. Маркер, Т. Гнамбс, М. Аппель) за сприяння Німецького Наукового Фонду було проведено метааналіз 59 наукових робіт, присвячених даному питанню. Метааналіз – об'єднання результатів декількох досліджень методами статистики з метою перевірки однієї або декількох взаємопов'язаних наукових гіпотез [2].

В процесі даного дослідження аналізувалися особливості використання підлітками соціальних мереж Facebook, Instagram і Twitter (а також в популярних в Китаї мережах Weibo і Renren). Вибірку складало близько 29337 тинейджерів. Під час проведення мета аналізу, враховувалася кількість часу перебування підлітків он-лайн протягом дня, активність спілкування в соцмережах та частота розміщення нових записів на власних сторінках. Окремим напрямом дослідження було вивчення особливостей використання підлітками соціальних мереж під час виконання ними домашніх завдань.

Результати дослідження показали, що активне використання підлітками ресурсів соціальних мереж, пов'язаних з навчанням (наприклад, спеціалізовані групи для обміну інформацією) сприяло покращенню їх оцінок. Разом з тим,

зниження академічної успішності спостерігалось у підлітків, які під час навчання або підготовки до нього зверталися до соцмереж в особистих цілях. Також погіршення оцінок було виявлено у підлітків, які постійно перебували он-лайн та часто розміщували нові записи в аккаунтах. Загалом, час, який школярі витрачали на навчання протягом дня, виявився приблизно однаковим незалежно від того, як часто вони зверталися до соціальних медіа.

Таким чином, було виявлено як позитивний, так і негативний зв'язок. Разом з тим, покращення або погіршення навчальної успішності підлітків – активних користувачів соціальних мереж було незначним. Виходячи з цього, німецькі дослідники (К. Маркер, Т. Гнамбс, М. Аппель) дійшли висновку, що активне використання соціальних мереж має незначний вплив на навчальну успішність підлітків. При цьому, залежно від мети використання школярами Інтернет-ресурсів, соціальні мережі здатні як покращити, так і погіршити результативність їх навчання. Також автори зазначають, що батькам не варто забороняти підліткам користуватися соціальними медіа – навпаки, розуміння і обговорення їх оптимального використання може поліпшити відносини в родині.

Таким чином, можна зробити висновок, що соціальні мережі за умови їх оптимального та доцільного використання, можуть стати ефективним інструментом в оволодінні підлітками новими знаннями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Abu-Shanab E. Влияние социальных сетей на успеваемость учащихся [Электронный ресурс] / E. Abu-Shanab, H. Al-Tarawneh // Международный журнал Интернет-обучения и технологий обучения. – 2015. – 10. – С. 49-59. – Режим доступа: <https://doi.org/10.4018/IJWLTT.2015040104>
2. Marker C. Active on Facebook and Failing at School? Meta-Analytic Findings on the Relationship Between Online Social Networking Activities and Academic Achievement [Электронный ресурс] / Caroline Marker, Timo Gnambs, Markus Appel. – Режим доступа: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-017-9430-6>

ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ ДИСЦИПЛІН

Білоусова Н.В., канд. пед. н., доцент;

Бондар І.В., магістрант

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, м. Ніжин, Україна

У сучасних умовах вирішується проблема передумов набуття та розвитку у дитини самостійності, які закладаються ще у ранньому дитинстві, однак, лише починаючи зі шкільного віку, самостійність стає системною та усвідомленою. Характерна особливість інноваційної освіти – надання пріоритету формуванню в учнів суб'єктної позиції, що виявляється у бажанні й здатності самостійно вчитися, критично мислити, опрацювати різноманітну інформацію,